

Weidevogelkerngebieden

Mogelijke betekenis, praktische doorwerking

April 2013; Dick Melman, Henk Sierdsema, Wolf Teunissen, Eddy Wymenga, Leo Bruinzeel, Alex Schotman,

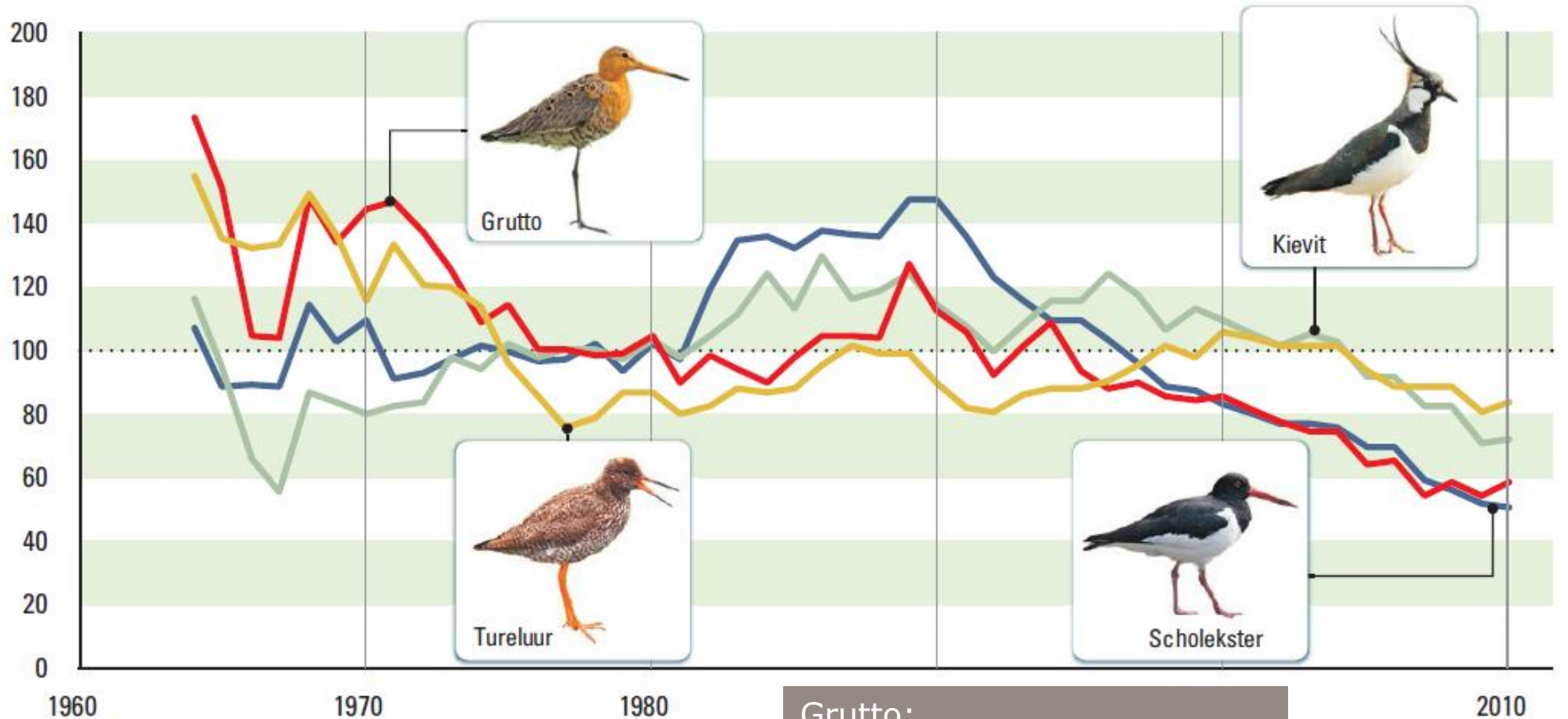
ALTERRA

WAGENINGENUR

Ontwikkeling weidevogels: dalende trend

Teruggang weidevogels in Nederland is de afgelopen twintig jaar versneld

Aantalsontwikkeling van vier weidevogels, 100 = de gemiddelde omvang van de populatie sinds 1964

Grutto:

1970-75: ca 120.000 bp

1990: 85-100.000 bp

2000: 62.000 bp

2010: 40.500 bp

NRC 190512 / StS / Bron: Sovon

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Nederland, hét broedgebied voor weidevogels

(Situatie 1990:)

- Grutto: 86% van de EU-populatie
 - Tureluur: 33%
 - Kievit: 33%
 - Scholekster: 56%
-
- Noord-Holland: 20-25% van de Nederlandse weidevogels

Ontwikkeling aantallen Noord-Holland

Soort	1988-1995	2007-2010	Verandering (%)
Slobeend	2379	1835	-22.9
Scholekster	16268	11553	-29.0
Kievit	25829	21689	-16.0
Tureluur	5307	6235	+17.5
Grutto	16449	11261	-31.5

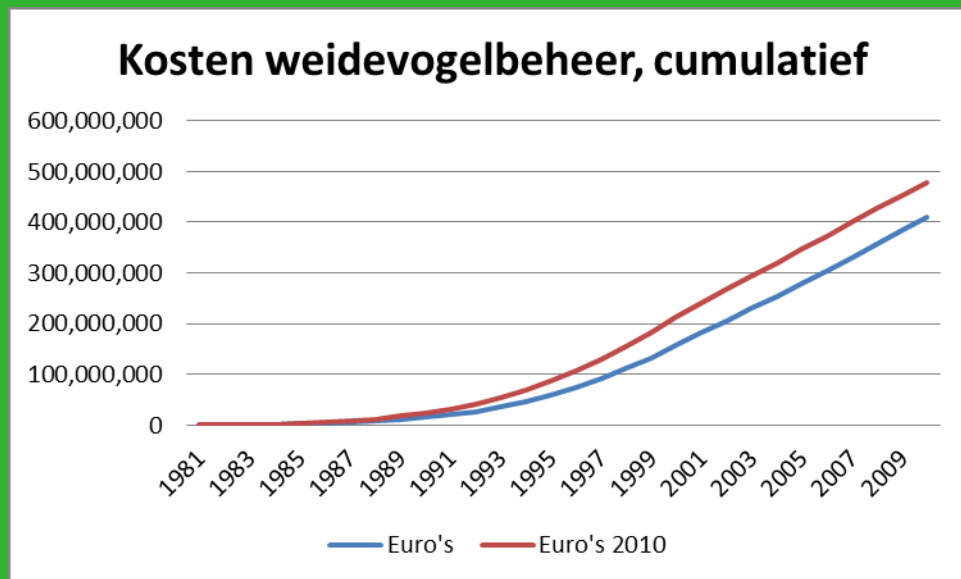

Uitgaven beheerkosten

In periode 1981-2000 ca 0,5 – 10 miljoen per jaar

In periode 2000-2010 ca 10-25 miljoen per jaar

Totaal 1981 - 2010 (ruwe schatting): €400-500 miljoen

Oorzaken voortdurende dalende trend

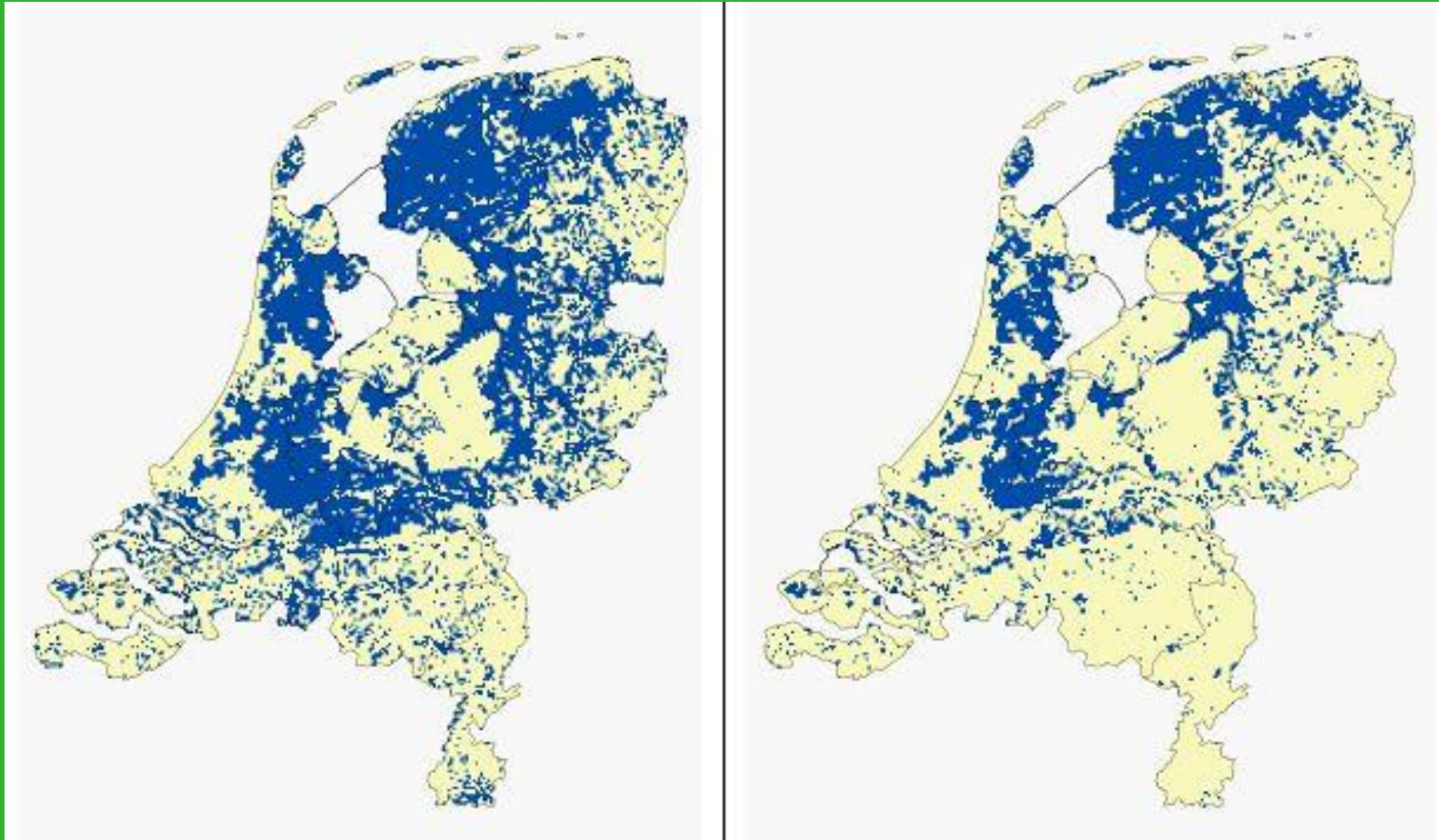
- Afnemende geschiktheid landschap
 - Ontwatering, intensivering
 - Schaalvergroting
 - Landschapsverdichting
- => ca 40% van overeenkomsten ligt niet optimaal
- Ontoereikend beheer, óók in beheerde gebieden (tekort kuikenland)

Naar weidevogelkerngebieden

- Weidevogels 'organiseren' zichzelf meer en meer in kernpopulaties: daarop aansluiten ligt voor de hand
- Is naast een keuze voor weidevogels, ook een keuze voor een type landschap

Terugtrekken van de Grutto, 1990-2010 kerngebieden in wording

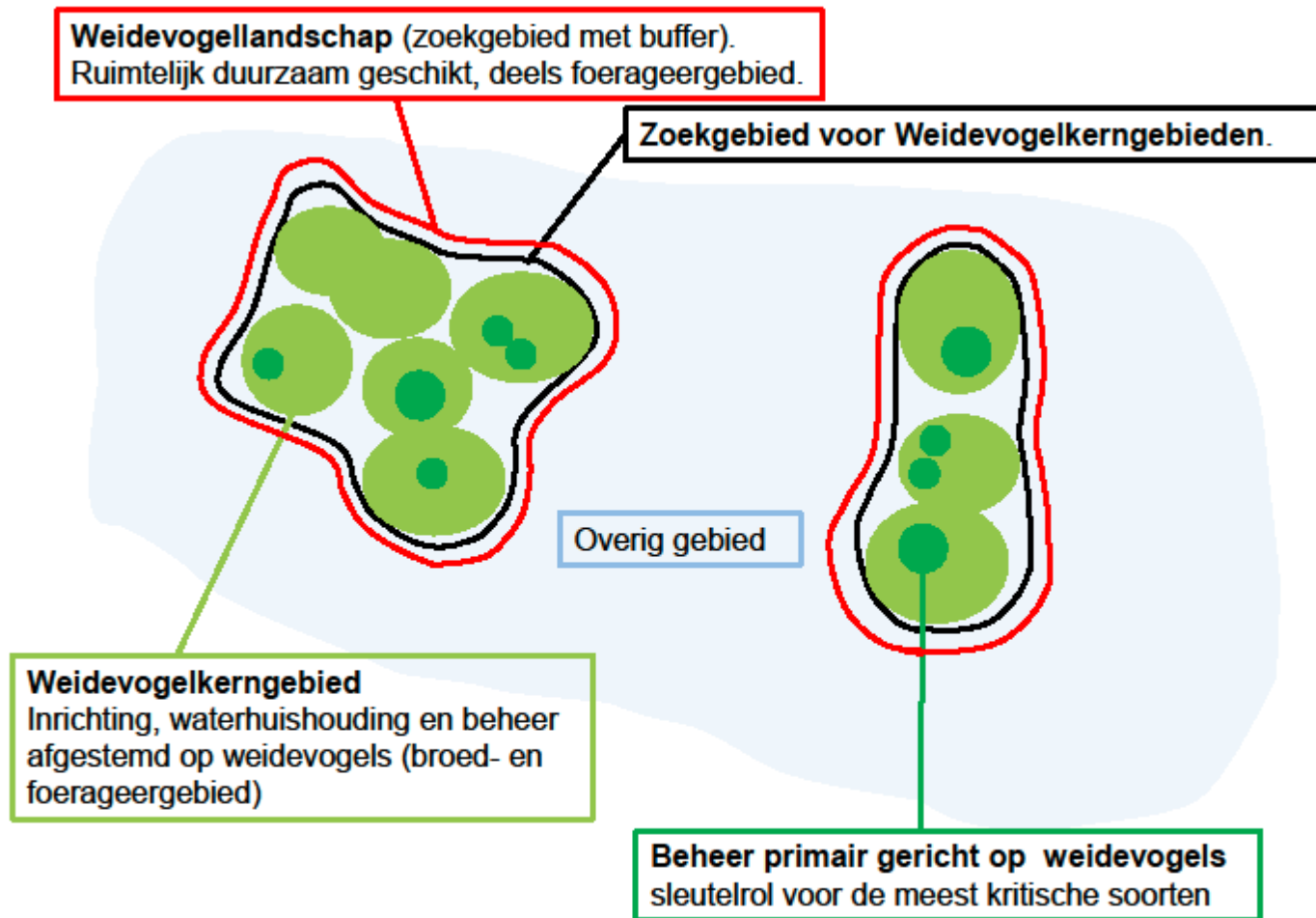
Kerngebieden, op basis waarvan te detecteren?

- Actueel/potentieel voorkomen van gewenste soorten
- Aanwezige 'maatschappelijke infrastructuur'
- Consistentie met overig ruimtelijk beleid

Hoe groot moeten kerngebieden zijn?

- Ecologische robuustheid
- Kosten-effectiviteit
- Aansluiten op huidig beheer / draagvlak
- Planologische hanteerbaarheid

kerngebieden en meer

Voorkomen grutto,
in gebieden met 15 en 30bp/100ha

Wat hebben Grutto's nodig?

(analyse trend en omstandigheden)

ALTERRA
WAGENINGEN UR

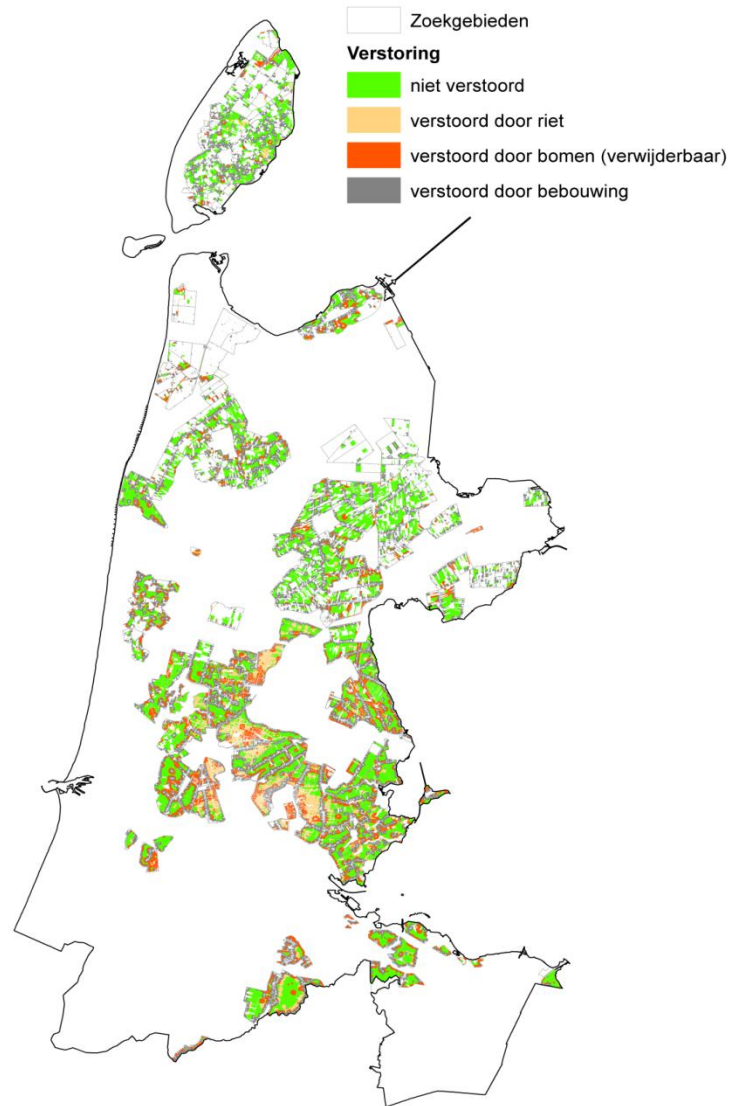
Belangrijkste randvoorwaarden op rij

(verkregen uit GLM-modellen)

Factor	Vereist
Openheid	> 600 meter vrij zicht
Maaidatum	> 22 mei
Drooglegging (grondwaterstand)	> -50 cm
Kruidenrijkdom	
Beheerstatus (reservaat, SNL-beheer, legselbeheer, etc)	
Verstoring (door verkeer)	>200 m van hoofd/snelwegen

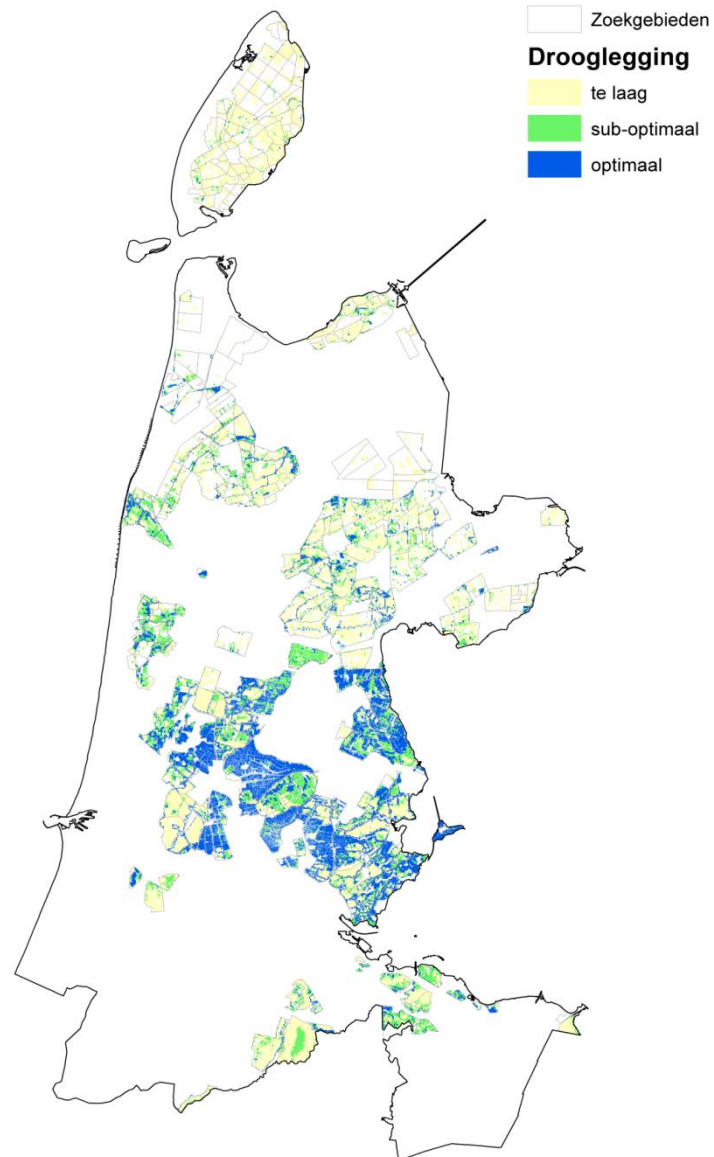
Openheid

ALTERRA

WAGENINGEN **UR**

Drooglegging

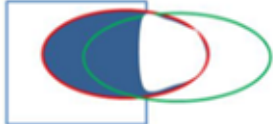
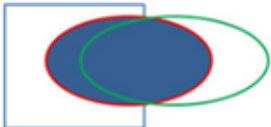
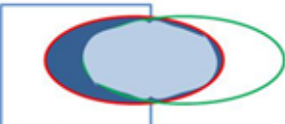

Confrontatie met zoekgebieden

Factor	Randvoorwaarden	Gebied 1	Gebied 2	Acties
Openheid	> 600 m	550 m	500 m	Bomen vellen
Grondwaterstand	> -50 cm	-90 cm	-60 cm	Water opzetten
Maaidatum	> 22 mei	5 mei	20 mei	Uitstel maaidatum

Provincie NH: onderzoek 4 scenario's voor weidevogels

		Scenario 1	Scenario 2	Scenario 3	Scenario 4
Pictogram					
<u>Areaal</u>		5840	12181	17633	40734
TBO : <u>anv</u> (ha)		5840 : 0	12181 : 0	17633 : 0	5861 : 34873
<u>al optimaal</u>		1033	1467	1745	1745

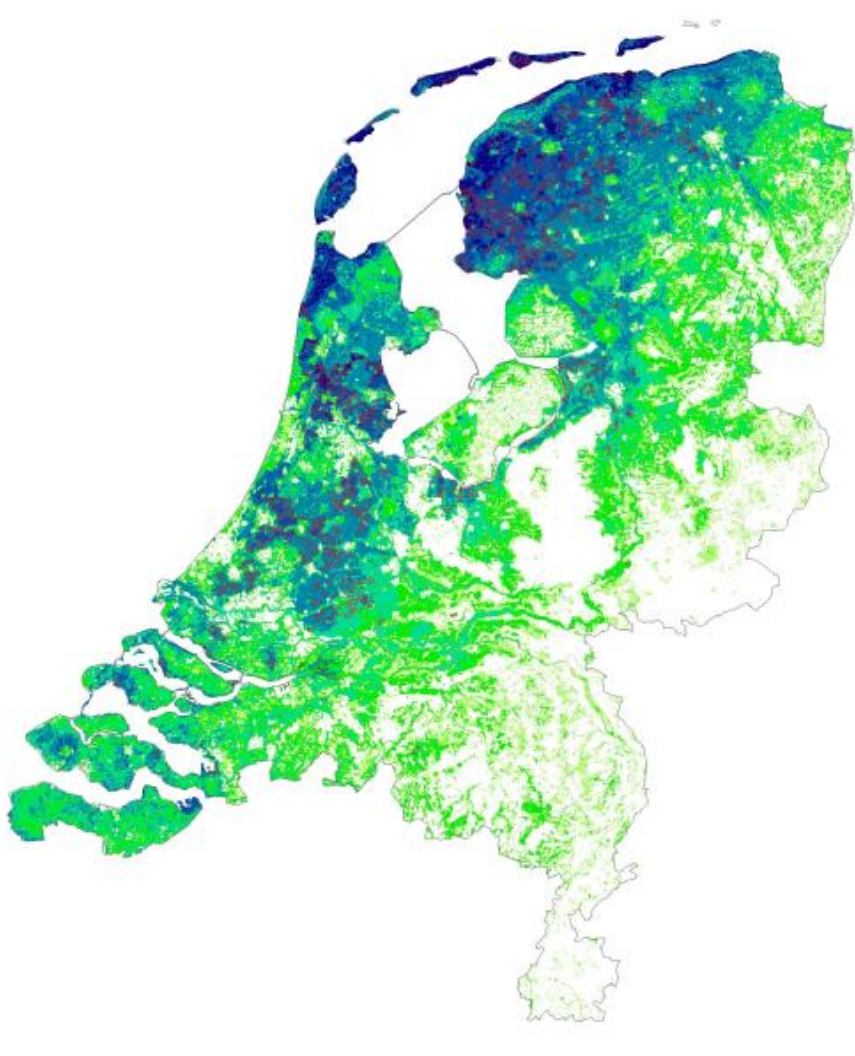
Hoe zit het met de andere soorten?

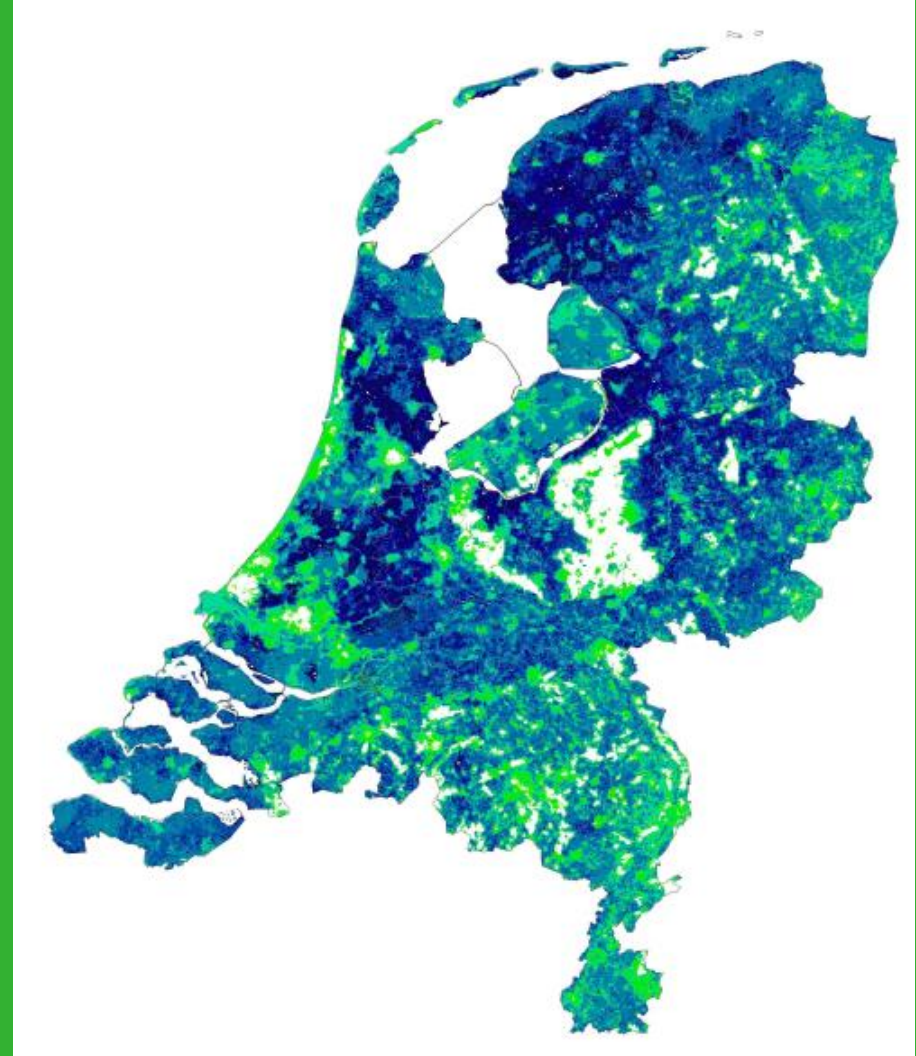
ALTERRA
WAGENINGEN UR

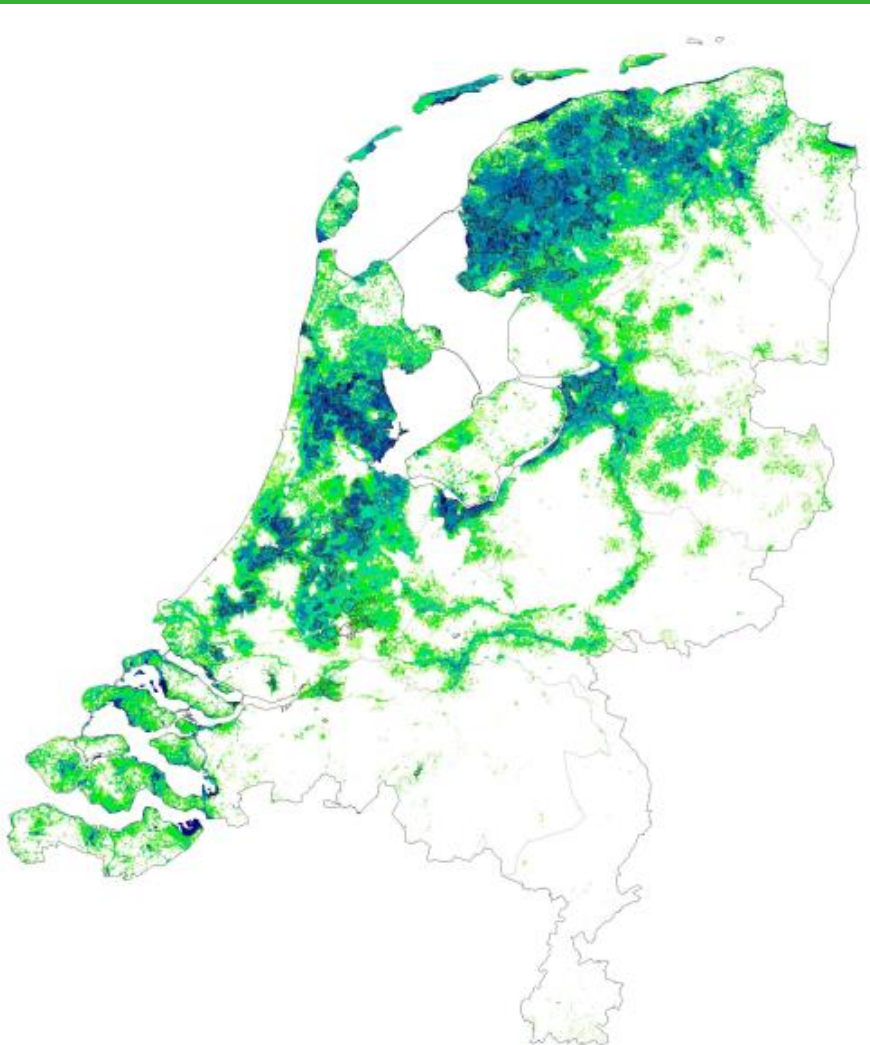
Voorkomen scholekster

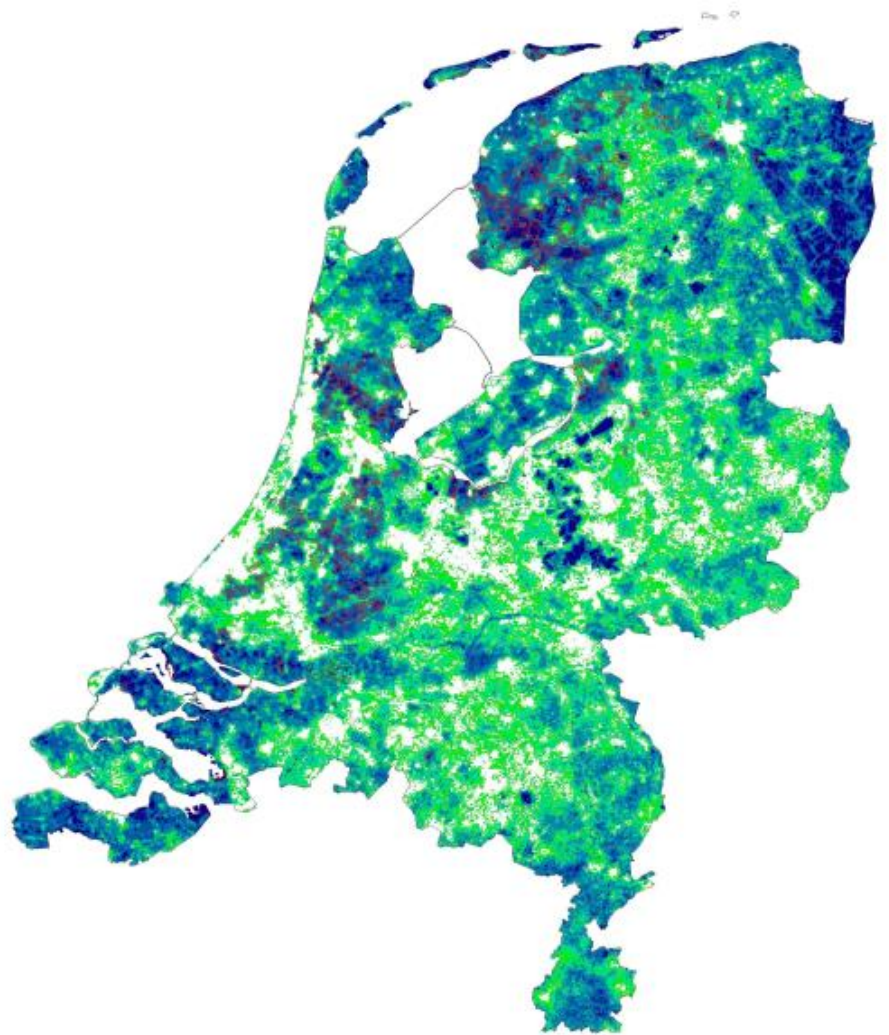
Voorkomen kievit

Voorkomen tureluur

Voorkomen veldleeuwerik

Focus op Grutto, gevolgen voor andere soorten

resterende broedpopulatie (%) bij gruttodichtheid		
	>15 bp/100ha	>30 bp/100 ha
<u>Grutto</u>	57	30
<u>Tureluur</u>	34	14
<u>Scholekster</u>	26	9
<u>Kievit</u>	20	8
<u>Veldleeuwerik</u>	14	5
<u>Graspieper</u>	13	4
<u>Slobeend</u>	40	16
<u>Kuifeend</u>	15	5
<u>Gele Kwikstaart</u>	2.6	0.7

Keuze kan/zal per provincie verschillen

ALTERRA
WAGENINGEN UR

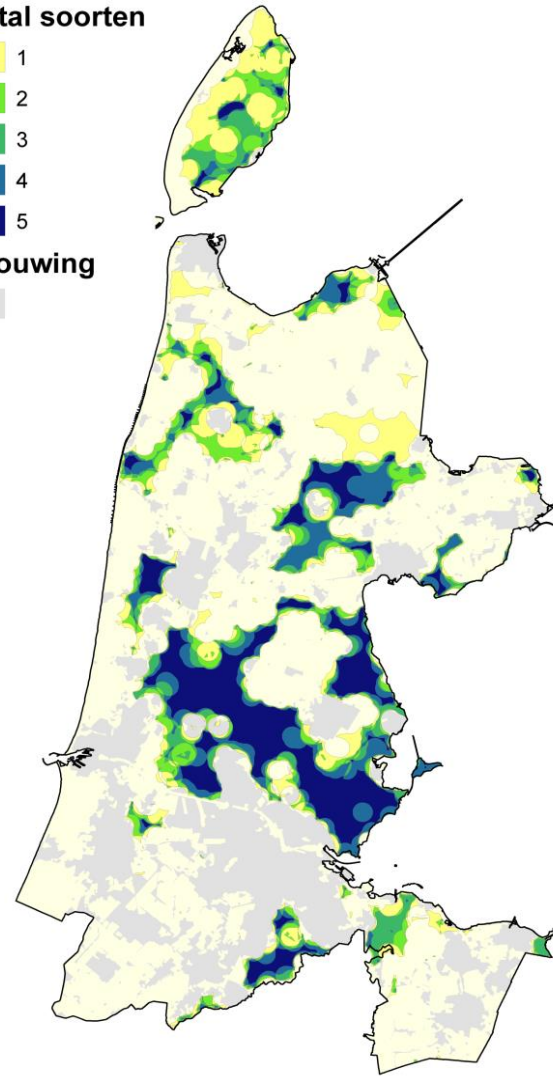

Mogelijke ligging kerngebieden NH 1-5 soorten

Aantal soorten

bebouwing

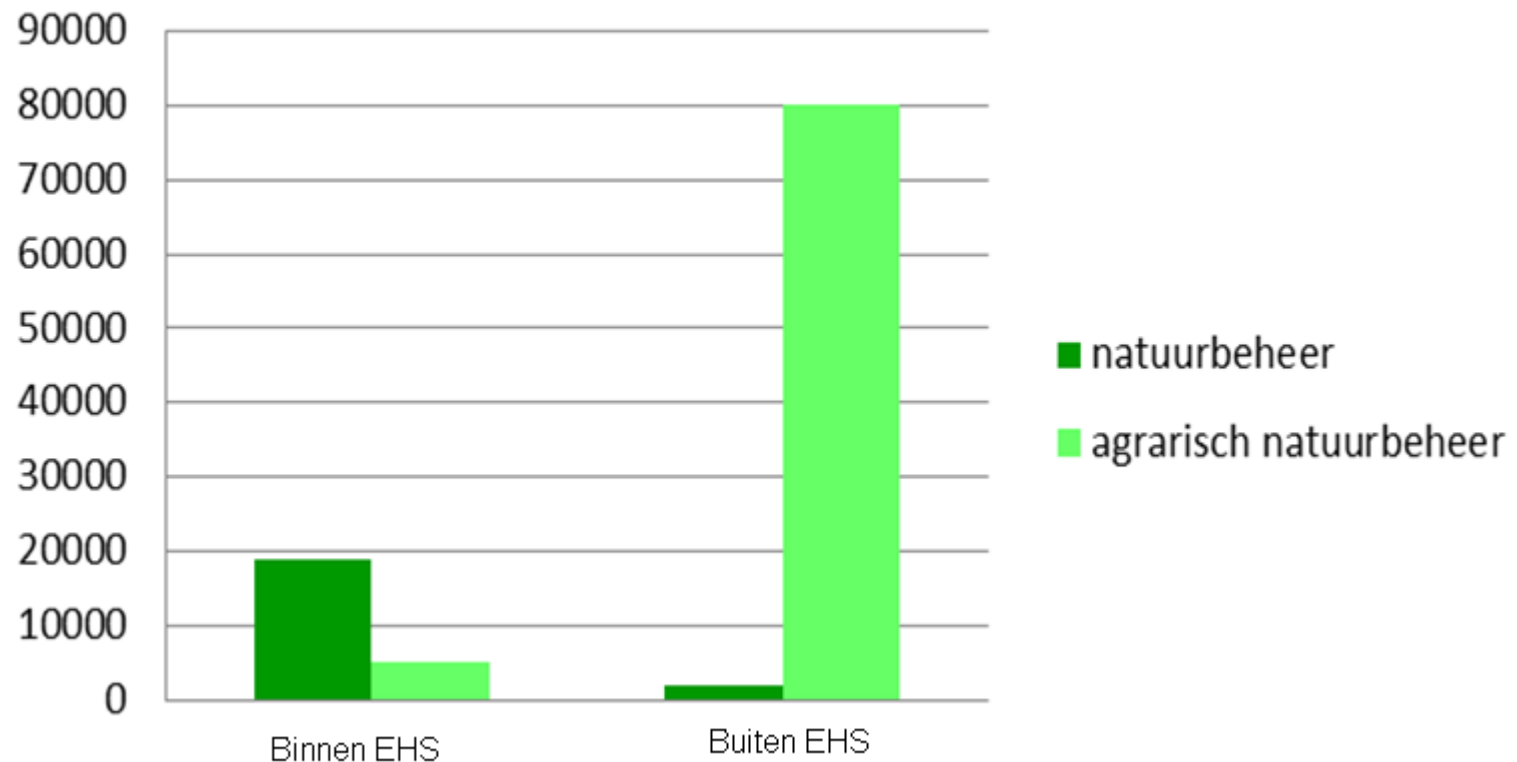
Hoe ligt het huidige beheer?

ALTERRA
WAGENINGEN-UR

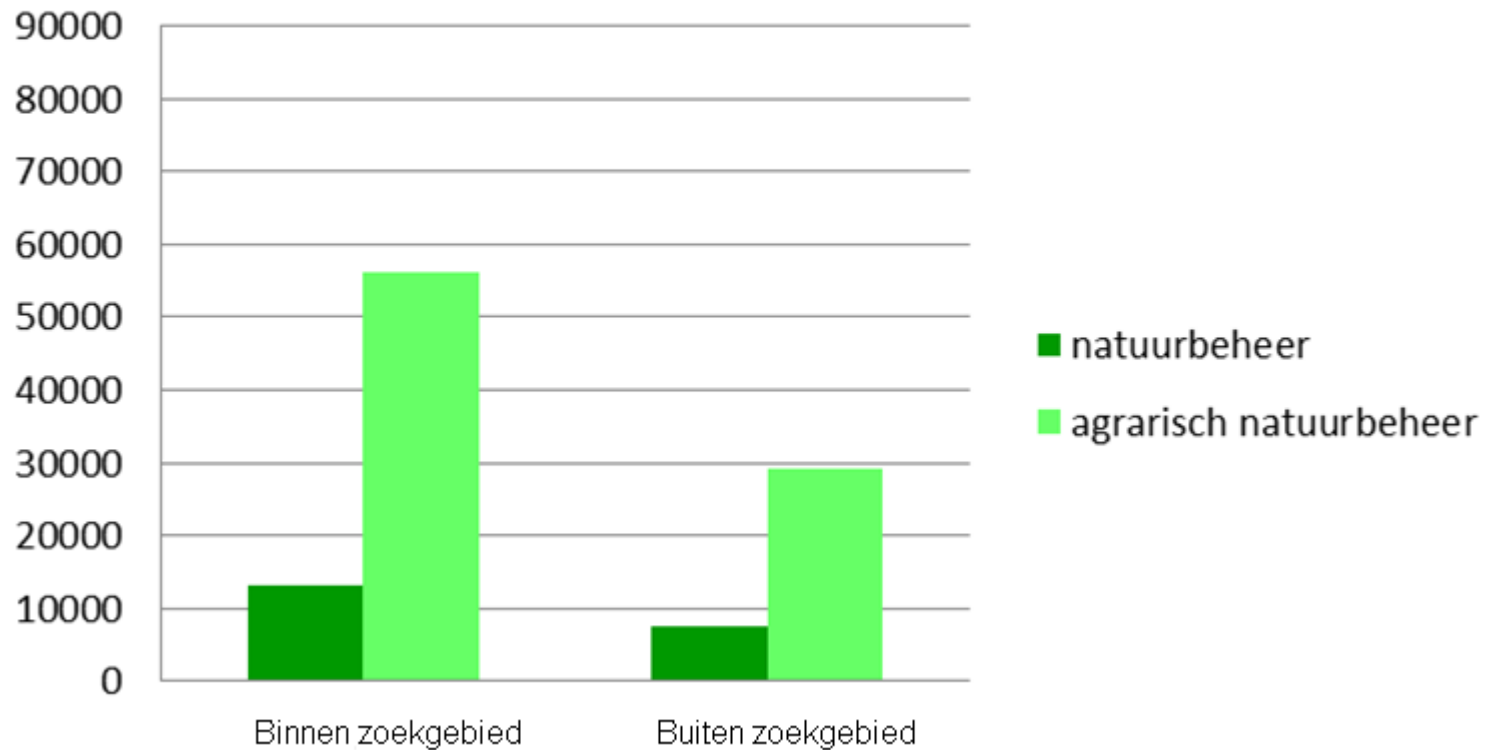
Weidevogelbeheer binnen-buiten EHS

Areaalverdeling: 23-77% (ex legselbeh: 50-50%)

Budgetverdeling: 37-63% (ex legselbeh: 46-54%)

Weidevogelbeheer binnen-buiten zoekgebied

Areaalverdeling: 61-39% (ex legselbeh: 54-46%)

Budgetverdeling: 64-36% (ex legselbeh: 63-37%)

ALTERRA
WAGENINGEN UR

Hoe verder te gaan?

- Methodiek beschikbaar; keuzes kunnen gemaakt
- Uitwerking per mogelijk kerngebied
 - Welke soorten en aantallen?
 - Ligging, omvang
 - Huidige inrichting, beheer
 - Streefbeeld soorten en aantallen
 - Aanvullende inrichting en beheer
 - Begroting, uitvoeringsplan

Te voorziene ontwikkelingen

Kerngebieden, verstandige keuze?

■ Wenkend perspectief

- Maximalisering kans succesvol behoud
- Sprong voorwaarts: aandacht voor **alle** randvoorwaarden
- Grotere efficiency bestede middelen
- Geleidelijke concentratie van middelen

■ Vrees

- Opmaat voor koude sanering?
- Lokaal afbreuk draagvlak (maar landelijk versterking)
- Aanvullend beheer voor andere soorten